МАШИНАЛАРДА 260.000 ТОННАДАН ОРТИҚ „ОҚ ОЛТИН“ ТЕРИЛДИ

„ЗАНГОРИ КЕМАЛАР“ДА ПАХТА ТЕРИШ ЙИЛЛИК ПЛАНИНИ БАЖАРГАН АЗАМАТ МЕХАНИК ҲАЙДОВЧИЛАРГА ЭЛ-ЮРТ ТАШАККУРИ!

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

21-ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 200 (5293).

11 ОКТЯБРЬ ЖУМА

1974 ЙИЛ.

Баҳоси 2 тийин.

ОБЛАСТЬ МЕХАНИЗАТОРЛАРИНИНГ МЕҲНАТ ҒАЛАБАСИ

Юбилей шарафига бошланган мусобақаға қўшилган область механизаторлари кеча янги меҳнат ғалабасиға эришдилар. Шу кунгача областимизда топширилган 337 минг тоннадан кўпроқ пахтанинг 260 минг тоннадан зиёдроғи бункерлардан тўкилди.

Йиғим-терим ишларини тўла механизациялаштиришда Қуйи Чирчиқ, Юқори Чирчиқ, Бекобод, Ўрта Чирчиқ районлари намунали иш қилмоқдалар. Бу районларда машина терими плани анча илгари бажарилди. Оққўрғон район механик-ҳайдовчилари ҳам ўз зиммаларидаги топшириқни шараф билан бажардилар.

Пахтакорлар ва барча қишлоқ меҳнаткашлари донгдор механик-ҳайдовчиларнинг номини ҳурмат билан тилга олмоқдалар. Булар Ўрта Чирчиқ районидаги Энгельс номли колхоздан Ҳайдар Насриддинов, Қуйи Чирчиқ районидаги Ленин номли колхоздан Ким Михаил, Чиноз районидаги Охунбобоев номли колхоздан Сарвар Шохбозов, Бўка районидаги «Октябрь 40 йиллиги» колхозидан Сервер Усеинов, Оққўрғон районидаги Вотинцев номли колхоздан Турқора Раҳимбердиев, Юқори Чирчиқ районидаги Свердлов номли колхоздан Цой Анастасия ўртоқлардир. Уларнинг ҳар бири шу кунгача 160—190 тоннадан пахта тердилар.

ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВ КИШИНЕВГА ЖЎНАБ КЕТДИ

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев Молдавия ССР ва Молдавия Коммунистик партияси ташкил этилганлигининг 50 йиллигига бағишланган тантаналарда иштирок этиш учун 10 октябрда Кишиневга жўнаб кетди.

Внуково аэродромида ўртоқ Л. И. Брежневни Ю. В. Андропов, А. А. Гречко, А. А. Громико, Ф. Д. Кулаков, А. Я. Пелвше, А. Н. Шелепин, П. Н. Демичев, В. И. Долгих, И. В. Капитонов, К. Ф. Катушев ўртоқлар, КПСС Марказий Комитетининг аъзолари Г. С. Павлов, К. В. Русаков, Г. Э. Цуканов, Н. А. Шчелоков, КПСС Марказий Ревизия комиссиясининг аъзолари А. М. Александров, К. М. Боголюбов кузатиб қолдилар.

Ўртоқ Л. И. Брежнев билан бирга КПСС Марказий Комитетининг аъзолари Граждан авиацияси министри Б. П. Бугаев ва КПСС Марказий Комитети умумий бўлимининг мудири К. У. Черненко, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси В. А. Голиков жўнаб кетдилар.

(ТАСС).

КИШИНЕВДА САМИМИЙ УЧРАШУВЛАР

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев 10 октябрь куни Кишиневга келди.

Аэропортда Л. И. Брежневни Молдавия Компартияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари И. И. Бодюл, Молдавия ССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. Ф. Ильяшенко, республика Министрлар Советининг Раиси П. А. Паскарь, Молдавия Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари, Молдавия ССР министрлари, шаҳар жамоатчилигининг вакиллари қизғин кутиб олдилар.

Молдавия ССР ва Молдавия Компартияси ташкил этилганлигининг 50-йиллиги байрамига келган КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Украина Компартияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари В. В. Шчербицкий, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Белоруссия Компартияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари П. М. Машеров, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Ленинград область комитетининг Биринчи секретари Г. В. Романов, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, РСФСР Министрлар Советининг Раиси М. С. Соломенцев, Грузия Компартияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Э. А. Шеварднадзе, Озарбайжон Компартияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Г. А. Алиев, Литва Компартияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари П. П. Гришкявичус, Қирғизистон Компартияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Т. У. Усубалиев, Тожикистон Компартияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Ж. Р. Расулов, Арманистон Компартияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари А. Е. Кочинян, Туркманистон Компартияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари М. Г. Гапуров, Эстония Компартияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари И. Г. Кэбин, ВЛКСМ Марказий Комитетининг Биринчи секретари Е. М. Тяжельников, Қозоғистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси С. Б. Ниёзбеков, Москва совети ижроия комитетининг Раиси В. Ф. Промислов, СССР Мудофаа министрининг ўринбосари армия генерали В. Ф. Толубколар ҳам ўртоқ Л. И. Брежневни кутиб олдилар.

Кутиб олувчилар орасида Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Болгария Компартияси Пловдив округ комитетининг биринчи секретари Дража Вилчева бор эди.

Миллий кийим кийган қизлар ўртоқ Л. И. Брежневга гулдасталар тақдим қиладилар.

Машиналар кортежи шаҳарга томон йўл олади. Ботаника деб аталган янги микрорайонга кириб борган чоғида машиналар кортежи бироз тўхтайди. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Оргеев районидаги «Октябрь 50 йиллиги» колхозининг ферма мудири Е. Ф. Стружук, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони «Промстрой» тресги қурувчилар коллективининг бригадири Г. А. Селецкий ва Молдавия ССР Фанлар академиясининг академиги А. В. Аблов Л. И. Брежнев тушган машина ёнига келадилар. Улар халқ одатига кўра азиз меҳмонга нон-туз тутадилар.

Кишиневнинг байрамлардагидек безатилган кўчалари ва майдонларидан ўтиб борган чоғда ўртоқ Л. И. Брежневни Молдавия пойтахтининг ўн минглаб аҳолиси самимий табриклади.

Молдавия ССР халқ хўжалик ютуқлари виставкаси. Республика меҳнаткашларининг ўтган ярим аср мобайнида эришган жуда катта муваффақиятлари виставка экспонатларида ўз ифодасини топган. Виставканинг хушманзара жойларидан бирида 10 октябрь куни Молдавия ССР ва Молдавия Компартияси ташкил этилганлигининг 50- йиллиги шарафига яшил хиёбон ташкил этилди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев дўстлик хиёбонини барпо этиш маросимида қатнашмоқ учун бу ерга келди. У билан бирга Молдавия ССРнинг раҳбарлари, тантаналарда қатнашмоқ учун барча иттифоқдош республикалардан, Москва ва Ленинграддан ташриф буюрган фахрли меҳмонлар ҳам келишди.

Тўпланганларнинг қизғин қарсаклари остида Леонид Ильич Брежнев хиёбонда биринчи дарахт кўчатини ўтқазди.

В. В. Шчербицкий, П. М. Машеров, Ш. Р. Рашидов, Г. В. Романов, М. С. Соломенцев ўртоқлар ва бошқа меҳмонлар ҳам эсдалик дарахт кўчатлари ўтказдилар.

Кишинев шаҳар партия комитетининг биринчи секретари В. И. Каниковский Леонид Ильичга «Кишинев шаҳрини ривожлантиришда актив қатнашганлиги учун» деган биринчи рақамли медални топширди.

Ўртоқ Л. И. Брежнев Молдавия пойтахти фахрли меҳмонлари дафтарига эсдалик сўзларини ёзиб қолдирди. (ТАСС).

Суратларда: (чапдан) Қуйи Чирчиқ районидаги «ЎзССР беш йиллиги» совхозидан Маҳамаджон Каримов, Оққўрғон районидаги Султон Сегизбоев номли совхоздан Бекназар Матризаев, Чиноз районидаги Карл Маркс номликолхоздан Йўлдош Рустамов, Ўрта Чирчиқ районидаги Терешкованомли колхоздан Сулаймон Хўжаев ўртоқлар. Бу «зангори кема» капитанларининг шу кунга қадар терган пахтаси 100—150 тонна-дан ошди.

А. Абалян фотолари.

МАРРА ЭГАЛЛАНДИ

Йиллик планни 15 иш кунида муваффақиятли адо этган Оққўрғон районидаги ВОТИНЦЕВ номли колхоз деҳқонлари мажбурият ҳисобига пахта топширмоқдалар. Улар шу кунгача эл хирмонига 3000 тоннага яқин дурдона етказиб бердилар.

Бу муваффақиятни қўлга киритишда колхознинг илғор бригада ва звенолари муносиб ҳисса қўшдилар. Ҳосилдорликни 40—46 центнерга етказиш учун курашаётган Али Қораев, Абдували Расулматов, Измулла Исфараев бошлиқ бригадаларда шу кунгача 30 центнердан ошириб ҳосил йиғиб-терим олинди.

Хўжалик пахтакорлари техникадан унумли фойдаланганликлари сабабли йиғим-терим тез суръатлар билан ўтаётир. Пахтазорларда 20 та терим агрегати юксак унум билан ишлаб ҳар куни 10—15 тоннагача пахта теришга эришмоқдалар. Турқора Раҳимбердиев, Йўлдош Носиров, Налихон Ортиқбоев, Урол Мухторов, Ўскан Бердиев, Суюн Ғойибназаров каби механик-ҳайдовчилар 200—250 тонналик маррани кўзлаб меҳнат қилишмоқда. Колхоз пахтакорлари юбилей хирмонига яна бир ярим минг тоннадан ортиқ «оқ олтин» тўкиш йўлида астойдил кураш олиб бормоқдалар.

* * *

Гектар бошига олинадиган ҳосилни 35 центнерга етказиш учун кураш бошлаган Янгийўл районидаги СВЕРДЛОВ НОМЛИ СОВХОЗ заршунослари ҳам зафар маррасига етиб келдилар. Улар шу кунгача ҳар гектар ердан 27 центнердан ошириб пахта йиғиб олдилар. Йиғим-теримни уюшқоқлик билан ташкил этишда, терим суръатига-суръат қўшишда ғайрат билан меҳнат қилган механизаторлардан Халил Эргашев, Сандаҳмад Халилов, Юнус Файзиевлар янги марра сари дадил интилмоқдалар.

Беш йиллик планни тўрт йилда бажаришга аҳд қилган шу райондаги «ЛЕНИНИЗМ» колхози коллективи ҳам улкан муваффақиятга эришди. Колхозда пахта топшириш беш йиллик плани ошириб бажарилди. 17510 тонна ўрнига 17560 тоннага яқин «оқ олтин» топширилди. Шунингдек дон, картошка, узум топшириш беш йиллик планлари ҳам муваффақиятли бажарилди. Колхоз аъзолари ўнинчи беш йиллик ҳисобига маҳсулот топширишни қизғин давом эттиришмоқда.

ЯНА 2000 ТОННА ПАХТА

Юбилей йилида эл хирмонига 6,5 минг тоннадан ортиқ пахта тўкиш нияти билан меҳнат қилаётган Бўка районидаги Ҳамза номли колхоз деҳқонлари катта зафар қучдилар. Шу кунгача 4,5 минг тонна пахта тайёрлаб, маррага етиб келдилар. Бу улкан муваффақиятни қўлга киритишда колхознинг омилкор деҳқонлари, азамат механизаторларининг катта ҳиссалари бор.

Хўжаликда 50 центнер учун курашаётган бригада, звенолар сони бу йил янада ортди. Ана шу хайрли ташаббусни бошлаган моҳир пахтакорлар, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Саодат Гулаҳмедова бошчилик қилаётган бригада 50 центнердан ҳосил йиғиб оламиз, демоқдалар. Бригада деҳқонлари йиғим-терим ишларини уюшқоқлик билан олиб бориб, биринчилар қаторида йиллик планни ошириб бажардилар. Шу кунгача улар 270 тоннага яқин «оқ олтин» тердилар. Ҳосилдорлик эса 40 центнерга етди. Зиммага олинган мажбуриятни республикамиз юбилейи нишонланадиган кунгача бажаришга аҳд қилинди.

Пахта йиғим-терими кампанияси даврида машина терими тез суръатлар билан олиб борилди. Ҳар куни машиналар билан ўртача 9—10 тоннадан пахта теришга эришилди. Натижада йиллик план қисқа муддатда 15 иш кунида муваффақиятли бажарилди.

ЮБИЛЕЙ ХИРМОНИГА

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЕРЛАШНИНГ БОРИШИ ТУҒРИСИДА ШУ ЙИЛ 10 ОКТЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Халқ хўжалик планига нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи стун — бир кунлик ўсиш, иккинчи стун — мавсум бошидан бери, учинчи стун — машина терими, бир кунликўсиш, тўртинчи стун — мавсум бошидан бери

ЮҚОРИ ЧИРЧИҚ	2,77	106,20	2,62	113,41
ҚУЙИ ЧИРЧИҚ	3,75	103,79	4,67	119,81
Бекобод	2,77	93,73	3,50	103,32
Оққўрғон	2,87	91,40	2,98	98,18
Бўка	2,80	87,35	3,21	90,68
Янгийўл	2,75	84,22	4,20	79,48
Пискент	2,46	81,91	2,73	84,16
Ўрта Чирчиқ	2,79	79,54	3,21	97,48
Чиноз	3,05	76,23	4,23	75,43
Область бўйича	2,87	88,47	3,42	97,22

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ШУДГОРЛАШНИНГ БОРИШИ ТУҒРИСИДА ШУ ЙИЛ 10 ОКТЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

Биринчи стун — шудгор қилинган майдон (гектар ҳисобида), иккинчи стун — планнинг бажарилиши (процент ҳисобида)

Калинин	4698	50,7
Чиноз	6000	42,6
Оржоникидзе	3248	41,0
Янгийўл	2709	17,0
Юқори Чирчиқ	4654	27,0
Қуйи Чирчиқ	3659	14,9
Оҳангарон	620	12,3
Бекобод	2732	9,6
Ўрта Чирчиқ	2423	9,4
Бўка	2309	9,1
Бўстонлиқ	380	9,0
Пискент	1020	5,9
Оққўрғон	1221	5,4
Область бўйича	35673	16,4

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ШОЛИ ТАЙЕРЛАШНИНГ БОРИШИ ТУҒРИСИДА ШУ ЙИЛ 10 ОКТЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

Биринчи стун — халқ хўжалик план топшириғи, (тонна ҳисобида), иккинчи стун — бир кунда топширилган тонна, учинчи стун — план-топшириқнинг бажарилиши (процент ҳисобида)

Пискент	925	58	77,7
Юқори Чирчиқ	1240	95	76,1
Бекобод	11530	511	39,3
Оққўрғон	2290	109	31,2
Қуйи Чирчиқ	8490	407	26,7
Янгийўл	1260	54	24,0
Бўка	2855	139	21,9
Ўрта Чирчиқ	8620	253	21,5
Чиноз	790	—	12,7
Область бўйича	38000	1626	31,7

ЭКРАНДА ВА ДАЛАЛАРДА УЧРАШУВЛАР

Ўзбекистон ССР билан Ўзбекистон Компартияси ташкил топганлигининг 50 йиллиги ва байрам... Бу тушунчаларни бир-биридан асло ажратиб бўлмайди. Байрамолди меҳнат совғалари тўғрисидаги рапортларда, театр премьералари ҳақидаги афишаларда, фестивалларда ва санъат байрамларида юбилей руҳи сезилиб турибди. Тошкент санъат саройи гумбазлари остида, ўнлаб клубларда ва маданият уйларида «Дўстлик қўшиқлари» фестивалининг иштирокчилари Ўзбекистонга олиб келган қўшиқлар, қуйлар, шеърий сатрлар кечагина янграб турган бўлса, эндиликда «оқ олтин» чаноқлари билан безалган. Пахта чаман-чаман очилган диёрга яна бир байрам келди. Бу байрам — республикамиз ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллигига бағишланган совет кино ҳафталигидир.

Ана шу кино байрами 10 октябрда анъанага мувофиқ Тошкент санъат саройида бошланди. Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Кинематография Давлат комитетининг Раиси А. А. Абдуллаев меҳмонларга — машҳур артистларга қарата табрик сўзлари билан мурожаат қилди.

«Ўзбекфильм» режиссёри Ш. Аббосов совет киноси байрами иштирокчиларига санъатда ютуқлар, сиҳат-саломатлик тилади.

Залдагилар СССР Кинематографчилар союзининг секретари СССР халқ артисти В. В. Санаевни, машҳур киноартистлари Л. Н. Смирнова, Г. С. Жженов, Л. А. Чурсина, П. П. Кадочников ва бошқаларни қарсаклар билан кутиб олдилар. Бу артистлар Ўзбекистон меҳнатчиларини яқинлашиб қолган юбилей билан самимий қутлаб, «Қадимий яшнаган ер соҳибларига» қизғин салом топширдилар ва улардан «Ҳар бирининг хонадонига тинчлик, бахт-саодат, дўстлик ва меҳр-муҳаббат» ёр бўлишини тиладилар.

(ЎзТАГ).

АКАДЕМИК И. М. МЎМИНОВ ХОТИРАСИНИ АБАДИЙЛАШТИРИШ ТЎҒРИСИДА

Академик, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг вице-президенти, республика «Билим» жамияти правлениесининг Раиси, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби, фалсафа фанлари доктори, профессор Иброҳим Мўминович Мўминовнинг ижтимоий фанларни ривожлантиришда, республикада илмий педагогик кадрлар тайёрлашда қилган катта хизматларини ва актив ижтимоий-сиёсий фаолиятини назарда тутиб, кенг жамоатчиликнинг истакларини эътиборга олиб, унинг хотирасини абадийлаштириш мақсадида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети қуйидагиларга **Иброҳим Мўминович Мўминов** номини беришга қарор қилди:

— Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг фалсафа ва ҳуқуқ институтига;

— Тошкент шаҳридаги кўчалардан бирига;

— Бухоро область Шофрикон посёлкасидаги 38-мактабга.

Ўзбекистон нашриётига И. М. Мўминовнинг танланган асарларини нашр этиш топширилди.

Тошкент шаҳар ижроия комитетига И. М. Мўминов қабри устига бюст ўрнатиш топширилди.

ЧЕТ ЭЛ ЖУРНАЛИСТЛАРИ ЎЗБЕКИСТОННИНГ МЕҲМОНИ

СССР Ташқи ишлар министрлиги матбуот бўлими ҳузуридаги чет эл журналистларининг катта бир группаси Ўзбекистоннинг ҳаёти билан таниша бошлади. Булар орасида Болгария, ГДР, МХР, Польша, Чехословакия, Ғарбий Берлин, ГФР, Ҳиндистон, Исландия, Италия, Канада, Мексика, Буюк Британия, Франция, Финляндия, Япония газеталари, радиоси ва телевидениеси вакиллари бор. Чет эл мухбирларининг бу сафарини СССР Ташқи ишлар министрлиги Ўзбекистон ССР ва республика Компартиясининг 50 йиллиги муносабати билан ташкил этган.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг Ўринбосари Р. Ҳ. Абдуллаева 10 октябрда чет эллик журналистларни қабул қилди. У меҳмонларга ленинча миллий сиёсат амалга оширилганлиги натижасида республика меҳнаткашлари ҳаётида юз берган ўзгаришлар тўғрисида, Ўзбекистон ишчилари, деҳқонлари, зиёлиларининг республика ва унинг компартияси юбилейини қандай муваффақиятлар билан нишонланаётганлиги тўғрисида батафсил гапирди. Суҳбатда министрлар, республика давлат комитетларининг раислари иштирок этдилар.

Чет эллик журналистлар шу куни В. И. Ленин Марказий музейи Тошкент филиалининг экспозициясини кўздан кечирдилар. Тошкент тўқимачилик комбинатида бўлиб, у ерда ишчилар меҳнат ва турмуш шароити билан қизиқдилар. Чет эл матбуоти вакиллари шаҳарнинг диққатга сазовор жойлари билан, унинг янги уй-жой массивлари билан танишдилар. Меҳмонлар кечқурун Ўзбекистон ССР Журналистлар союзи раҳбарлари билан учрашдилар.

Чет эллик журналистлар республика бўйлаб сафар қиладилар. Чирчиқда, Самарқандда бўладилар, Мирзачўлни ўзлаштирувчилар билан учрашадилар. (ЎзТАГ).

МОЛДАВИЯ ССР ТАШКИЛ ТОПГАН КУННИНГ 50 ЙИЛЛИГИГА

СОВЕТ МОЛДАВИЯСИ ГУЛЛАБ-ЯШНАМОҚДА

ЯРАТУВЧИЛИК ЙИЛЛАРИ

Суратда: Меҳнат Қизил Байроқ орденли Молдавия ГРЭСи. Бу ГРЭС республика халқ хўжалигини электр энергия билан таъминлабгина қолмай, электр қувватини қўшни Украина областлари ҳамда Болгарияга ҳам юборади.

Шу йил 12 октябрда Молдавия ССР ташкил топган кунга 50 йил тўлади. 1940 йили у иттифоқчи республикага айланган эди. Шу ўтган вақт ичида республикада юз берган социал-иқтисодий ва маданий ўзгаришлар тўғрисида Молдавия Компартияси Марказий Комитетининг секретари ПЕТР ЛУЧИНСКИЙ ҳикоя қилади.

Молдавия чегараларини чизилса, бир бош узумни эслатади. Ярим аср муқаддам бу бир бош узум бизнинг серҳосил, аммо саноат жиҳатидан тараққий этмаган ўлкамизнинг эмблемаси бўлаолиши мумкин эди. Бугунги кунда республика эмблемасини чизиш учун ток баргига турбина ёки трактор, осциллограф ёки холодильник, электр-ҳисоблаш машинаси ёки газмол ўрами тасвирини ҳам қўшиб чизиш керак. Ҳозир бизда икки ҳафта ичида бутун 1940 йил давомида чиқарилган маҳсулотга тенг маҳсулот ишланмоқда.

Эришилган ютуқни яхшироқ баҳолаш учун биз нимадан бошлаганлигимизни бир эслайлик. Революциягача ўлканинг бутун саноати майда кустарь устахоналардан ташкил топганди. Қишлоқ хўжалигида ернинг қарийб учдан икки қисми помешчиклар ва черковга қарарди. Деҳқонларнинг бир парчагина ери бўлиб у ҳам қўлда — сўқа ва белкураклар билан ишланарди. Ҳозирги Молдавиянинг бутун территориясида битта ҳам трактор бўлган эмас.

Таққослаш учун яна республиканинг бугунги кунига назар ташлайлик. Гарчи Молдавиянинг майдони (33,7 минг квадрат километр) мамлакатимиз территориясининг бор-йўғи 0,2 процентини, аҳолиси эса 3,6 миллион киши) мамлакат аҳолисининг 1,5 процентини ташкил этсада, бизда ҳозир 600 дан ортиқ йирик саноат корхонаси мавжуд. Саноатнинг юздан ортиқ буюми жаҳон бозорида машҳурдир. Бу буюмлар 60 та давлатга экспорт қилинади. Молдавия далалари ва узумзорларда 42 минг трактор, 12 минг комбайн, 23 минг автомобиль 250 минг бошқа қишлоқ хўжалик машиналари ишламоқда.

Молдавиядаги ўзгаришлар совет жамияти учун қонуний бўлган жараёндир. Унинг асосида илгари қолоқ бўлган районларни иқтисодий жиҳатдан ривожланган районлар даражасига етказиб олиш ётади. Республикамизни индустрлаштиришда бутун мамлакат иштирок этди ва ҳали ҳам иштирок этмоқда дейиш мумкин.

Буни, жумладан, Кишинев трактор заводи қурилиши мисолида кўриш мумкин. Заводни бунёд этишда молдаванлар билан бирга Россия Федерацияси, Белоруссия, Украинадан юзлаб мутахассислар қатнашдилар. Деярлик барча иттифоқчи республикаларнинг 500 дан ортиқ корхонасидан келган вакиллар бугунги кунда Молдавия ГРЭСини қуришда қатнашмоқдалар. Бу ГРЭСнинг қуввати ҳозироқ 2 миллион киловаттга етдики, бу Братск гидроэлектростанцияси қувватининг салкам ярмига тенгдир.

Республика экономикаси мамлакатнинг бошқа районлари билан мустаҳкам боғланган. Молдавия ўзи ишлаб чиқармайдиган нарсаларни ана шу районлардан олади: кўмирни Украинадан, нефть маҳсулотларини Россиянинг Волга бўйларидан, қора металларни Грузия ва Уралдан, ёғочни Карелия ва Коми автоном республикаларидан, қишлоқ хўжалик машиналарини Украина, Шимолий Кавказ, Белоруссиядан олади. Ўз навбатида Молдавия бошқа республикаларга енгил ва озиқ-овқат саноати маҳсулотларини, қуйиш машиналарини, генераторлар, тракторлар, ҳисоблаш техникаси, электроприборлар, транспорт воситаларини жўнатади.

Равшанки, Молдавиянинг эскидан бойлиги ҳисобланган қишлоқ хўжалиги унутиб қўйилган эмас. Балки аксинча кенг ривожлантирилган. Қишлоқ хўжалиги тараққиётига ўлканинг юмшоқ иқлими, қуёш кўп тушиши, ниҳоятда серҳосил тупроғи таъсир қилади. Индустриал жиҳатдан мустаҳкамланиб, миллий даромаднинг ярмидан кўпини саноат ҳисобига бераётган республика айни чоқда мамлакатнинг мевазор боғи, унинг бутуниттифоқ узумзори бўлиб қолмоқда.

Ҳозирги Молдавия юқори сифатли маркали винолардан 154 навини ишлаб чиқармоқда. Бу винолардан кўплари халқаро кўргазмаларда юксак мукофотлар билан тақдирланган. Совет кишиси дастурхонидаги сабзавот консерва банкаларининг тўртдан бири, мева шарбатлари, компотлар, мураббо шиша ёки банкаларининг тўртдан бири ҳам республикада ишлаб чиқарилади.

Молдавия деҳқонининг турмуши қанчалик ўзгарганлигини яққол тасаввур этиш учун лоақал Чеколтен қишлоғининг тарихи билан танишиш кифоя. Бу оддий, ўртача қишлоқ. Бу ерда, бошқа жойлардаги каби деҳқонлар революциягача бир парча ерга эгалик қилардилар. Бу ер оилани тўйғиза олмас эди. Қашшоқларку майлия, ўша вақтда ўзига тўқ ҳисобланган кишилар ҳам нон, картошка, балиқни ҳар куни топиб еяолмас эди. Деҳқоннинг одатдаги овқати нонуштага ҳам, тушликка ҳам, кечқурунга ҳам дасхори бўтқаси — мамалигадан иборат эди. Чеколтенда яшовчи ҳар уч кишидан бири сил билан оғрирди, бироқ қишлоқда битта ҳам врач йўқ эди.

Совет ҳокимияти ўрнатилгандан сўнг Чеколтен деҳқонлари «Вяца ноуэ» («Янги ҳаёт») кооперативига бирлашдилар. Бу кооперативнинг «транспорт парки» бор-йўғи 14 та от ва 11 жуфт ҳўкиздан иборат эди. Бугунги кунда мазкур колхозда 69 трактор, 15 та комбайн, 20 та автомашинаси ва бошқа кўпгина қишлоқ хўжалик инвентарлари бор. Хўжалик дон, қанд лавлаги, кунгабоқар, сабзавот, тамаки ва табиийки, узум етиштиради. Унинг йиллик ўртача даромади ўтган беш йил ичида 2,5 миллион сўмни ташкил этди.

Булар ҳаммаси колхознинг иқтисодий соҳасини кўрсатади. Хўш, деҳқонларнинг турмуши қандай ўзгарди? Чеколтен қишлоғи электрлаштирилган. Ҳар бир уйда радио бор. Колхозчилар телевизорлар, мотоцикллар ва автомашиналарга эга. Ҳар бир оила газета ва журналлар олиб туради. Кўпгина оилаларнинг шахсий кутубхоналари бор. Кооператив олинаётган фойда ҳисобига клуб, ўрта мактаб, касалхона, ҳаммом, болалар боғчаси, пионер лагери, спорт зали қуриб олган. Колхозчилар ва уларнинг оила аъзолари ўқиш, дам олиш, даволаниш учун бир тийин тўламайдилар.

Ўша районда «Романешти» узумчилик совхоз — заводи ҳам жойлашган. Унинг ишчилари икки ва уч қаватли уйлар қурилган поселкада яшайди. Ҳар бир квартира водопровод, марказлашган иситиш манбаи, газ плитаси билан таъминланган. Поселкада бир нечта магазин, ошхона, болалар боғчаси, маиший хизмат комбинати, меҳмонхона, мактаб, клуб, стадион, парк бор. Улар билан бирга сунъий кўл ҳам бунёд этилиб, дам олиш зонаси ташкил этилган.

Мен бу икки хўжалик устида батафсил тўхталиб ўтганлигимнинг сабаби шундаки, улар республикамиздаги энг оддий хўжаликлар ҳисобланади. Молдавиядаги бошқа қишлоқлар ҳам бугунги кунда худди шундай қиёфада.

Кейинги йилларда Молдавия деҳқонлари тажриба ўтказувчи сифатида шуҳрат қозондилар. Улар қишлоқ хўжалик соҳаларини саноат билан бевосита яқинлаштириш ва қўшиб олиб бориш ташаббускори бўлиб чиқдилар. Бундай синтезнинг формалари хилма-хилдир: ҳозирда республикада 170 та совхоз-завод, 21 та қишлоқ хўжалик-саноат бирлашмаси, ўнлаб йирик саноат типидаги колхозлараро корхоналар ишламоқда. Улар қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ишлаб чиқаришни кўпайтиришга таъсир этибгина қолмай, қишлоқда социал тараққиётни тезлаштиришга ҳам таъсир қилмоқда.

Биринчидан, саноат ва қишлоқ хўжалиги куч-ғайратини бирлаштириш туфайли қишлоқдаги ишчи кучларидан фойдаланишда мавсумийлик камая боради. Иккинчидан, коллектив бўлиб ва бинобарин, йирикроқ миқёсларда қишлоқларда касалхоналар, санаторийлар, спорт комплексларини қуриш имконияти туғилади. Қишлоқ хўжалик-саноат бирлашмалари жойлашган қишлоқлар планлаштириш ва қурилиш ишларини олиб бориш бўйича, аҳолининг маданий-маиший эҳтиёжларини қондириш имкониятлари бўйича секин-аста кичик шаҳарларга айланади.

Ва ниҳоят республикада юз бераётган ўзгаришларнинг яна бир жиҳатига тўхталайлик. Революцияга қадар Молдавияда битта ҳам олий ўқув юрти бўлмаган эди. Аҳолининг ўндан саккизи саводсиз эди. Эндиликда республикада мамлакатимизнинг ҳамма ерида бўлгани каби умумий ўрта таълимга ўтиш тамомланмоқда. Бу ерда ҳар ўн минг кишига тўғри келадиган студентлар сони Европадаги капиталистик мамлакатлардагидан кўплик қилади. Молдавияда ўз фанлар академияси бор, 8 та ўқув институти, 68 та илмий-тадқиқот муассасаси мавжуд.

Бу ютуқларнинг ҳаммасини биз совет халқларининг бузилмас дўстлиги туфайли деб биламиз. Мана шу дўстлик бизнинг илгарига қараб боришимизни тезлаштирувчи асосий кучдир. (АПН).

Молдавияда узум узиш мавсуми авжида.
С. Майстерман ва А. Симоновский фотоси. ТАСС фотохроникаси.

УЧ ИШ КУНИДА

Юқори Чирчиқ районидаги «Правда» колхозининг СССР Олий Советининг депутати Анатолий Кан бошлиқ бригада аъзолари пахта йиғим-теримини уюшқоқлик билан ташкил қилиб, уч иш кунида йиллик пахта тайёрлаш планини бажарганликлари ҳақида рапорт бердилар. 58 гектар ердан 180 тонна «оқ олтин» йиғиб олинди ва давлатга топширилди.

Бригада пахтакорлари йиғим-терим суръатини кун сайин ошириб, Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллик юбилей шарафига ҳар гектар ердан 50 центнердан «оқ олтин» йиғиб олиш юзасидан ўз зиммаларига қабул қилган мажбуриятларини ошириб бажариш учун катта ғайрат ва шижоат кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар. Улар 15 октябрга қадар бу юксак мажбуриятни ҳам ошириб бажаришни мўлжалллламоқдалар.

А. ДОУТБЕКОВ.

АҲДИГА ВАФОДОРЛАР

Оққўрғон районидаги Навоий номли колхознинг Бекзод Пошалиев бошчилик қилаётган комсомол-ёшлар бригадаси аъзолари республикамизнинг шонли 50 йиллик тўйини меҳнатда янги зафарлар билан кутиб олиш ниятида 40 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 32,5 центнердан юбилей хирмони кўтариб, 30 сентябрда планларини бажардилар. Шуниси қувончлики, қалби олов комсомол-ёшлар бригадаси юбилей олди вахтасида туриб ҳар гектар ердан 60 центнердан хирмон кўтариш ниятидалар.

У. МУҲАМЕДОВ.

ПАХТАКОРЛАР ХИЗМАТИДА

ПОЁНСИЗ пахтазорларда терим мавсуми кун сайин қизиб бормоқда. Ҳамманинг мақсади битта — етиштирилган ҳосилнинг бир мисқолини ҳам қолдирмай қисқа муддатларда тўла йиғиб-териб олишдан иборат. Шу мақсад сари колхозчи ва механизаторлар ҳам, ҳашарчи ва ёрдамчилар ҳам далага отланмоқдалар. Шу долзарб дамларда савдо ходимлари қишлоқ меҳнаткашларига қандай хизмат кўрсатишяпти? Мухбиримизнинг бу саволига область матлубот жамияти правлениесининг раиси З. Ғ. ХЎЖАЕВ қуйидагича жавоб берди:

— ЎЗБЕКИСТОН Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Советининг «1974 йил ҳосилини йиғиб-териб олиш ва қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари тайёрлашни таъминлаш тадбирлари тўғрисида»ги қарори бизнинг олдимизга ҳам катта вазифалар қўйди. Олдинги йилларда бўлгани сингари бу йил ҳам терим кампанияси бошланиши билан кўпгина савдо ташкилотлари ходимлари ўз иш ўринларини бевосита дала бошига кўчирдилар. Далада ишлаётганлар талаб ва эҳтиёжларини тўлароқ қондириш мақсадида олдиндан қатор тадбирлар ишлаб чиқилди. Шу тадбирлар асосида терим кампанияси қизиб бораётган ҳозирги кунда юздан ортиқ автолавка далаларда ишламоқда.

Ҳар бир автолавка хизмат қиладиган район ва зона олдиндан белгилаб чиқилган. Пахтакорлар ўзларига зарур бўлган буюмлар учун бевосита дала бошида буюртма беришлари мумкин.

Дала шийпонларини жиҳозлаш ишларига ҳам савдо ходимлари ўз ҳиссаларини қўшмоқдалар. Мингдан ортиқ кутубхона бевосита дала шийпонига кўчирилди. Чой қайнатиш учун шийпонларда 3500 та титан ўрнатилди. Бундан ташқари колхоз ва совхозларга 1200 та стол, 3500 та стул етказиб берилди. Болалар боғчалари қўшимча жиҳозлар билан таъминланди.

Далада меҳнат қилаётганлар учун тотли таомлар тайёрлаб берувчи 16 та умумий овқатланиш корхонамиз бор. Бу корхоналар хўжалик ҳисобида ишлайди. Илгарилари дала бошида иссиқ овқат ташкил қилиш вазифасини бевосита колхоз ва совхозларнинг ўзлари бажаришар эди. Энди бу вазифа умумий овқатланиш корхоналари зиммасига юкланган. Далада ишлаётганлар учун иссиқ таомларни ўзимиз тайёрлаб берамиз, деган колхоз ва совхозлар учун эса керакли миқдорда масаллиқлар етказиб берамиз.

Механизаторлар ишга тушиши билан бизнинг юмушимиз ҳам анча кўпайиб кетди. Ҳозирги вазифа барча агрегатларни тўла қувват билан ишлашидан иборатдир. Бунинг учун «зангори кема» капитанларига алоҳида ғамхўрлик кўрсатиш керак. Механизаторларнинг бўлиб ўтган слетларида ҳар бир «зангори кема» капитани учун биттадан термос ва пиёла берилди. Улар энди куни бўйи иссиқ чой билан таъминламоқдалар.

Эндиликда социалистик мусобақа ғолибларини моддий ва маънавий рағбатлантириш устида ҳам алоҳида қайғурилади. Илғорларни мукофотлаш учун биз 40 мингдан кўпроқ совғалар тайёрлаб қўйдик. Улар орасида гиламлар, шойи-атласлар, чинни идишлар бор. Бу совғалар механизаторларнинг ҳар беш кунлик ва ўн кунлик иш унумдорлигига қараб тақдим этилади.

Далалардан йиғиб олинаётган ҳосил кетма-кет пахта пунктлари ва заводларга келиб турибди. Маълумки, бу корхоналарда иш кеча-кундуз тўхтамайди. Шуни ҳисобга олиб барча пахта пунктлари ва заводларда ошхоналар, буфетлар, чойхоналар, дўконлар ташкил этганмиз.

Терим кампанияси бошланиши арафасида барча нонвойхоналар ҳам ремонтдан чиқарилди, янгилари қурилди. Ҳозир областимиз районларида 191 та тандир ишлаб турибди. Шу йилнинг ўзида ўнта тандир янгидан ишга туширилди. Уларнинг ҳар бири кунига 300 килограмм ундан нон ёпиб чиқараяпти.

Ўлкамизда куз шамоли эсяпти. Бундан буён кунларнинг секин аста совуб боришини ҳисобга олиб, биз олдиндан иссиқ кийим-бошлар тайёрлаб қўйганмиз.

СУРЪАТГА-СУРЪАТ ҚЎШИБ

Бўка районидаги «Октябрь 40 йиллиги» колхози ҳар томонлама ривожланган, комплекс механизациялашган илғор хўжаликдир. Колхоз пахтакорлари Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллик юбилейи шарафига қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш учун фидокорона меҳнат қилдилар. Пахтакорлар айниқса мўл «оқ олтин» етиштириш учун ҳар қачонгидан ҳам катта ғайрат билан кураш олиб бордилар.

Колхоз 3 октябрь куни 16 иш кунида 1000 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан салкам 29 центнердан пахта йиғиб олиб, йиллик халқ хўжалик планини ошириб бажарди.

2880 тоннадан ортиқ пахтанинг 97 процентдан ортиқроғи машиналар билан териб олинди. Донгдор механизатор Сервер Усеинов шу кунгача 180 тоннадан ортиқ, К. Келешев, К. Султонов, М. Галин, Х. Шаропов ва бошқа механизаторлар ҳам ўз агрегатлари билан 140—160 тоннадан ошириб пахта териб, колхоз хирмонига баракали ҳисса қўшдилар. Саид Маҳмудов, Хўжа Носиров, Саиджаббор Сулаймонов бошлиқ бригада аъзолари белгиланган планни анча ошириб бажардилар.

Колхозда 20 дан ортиқ терим машинаси 17 сентябрдан бошлаб икки сменада бетўхтов ишлаб турибди. Колхоз сентябрнинг учинчи ўн кунлигида ҳар куни 6—7 процентдан пахта топширишга эришди.

Колхоз аъзолари юбилей шарафига ҳар гектар ердан 40 центнердан пахта топшириш учун курашмоқдалар. Хўжалик далаларида ҳали пахта кўп. Кундалик суръатни сусайтирмаслик учун барча резервлардан фойдаланилмоқда.

Э. ЙУЛДОШЕВ,
район партия комитети бўлим мудирининг ўринбосари.

ЖАҲОН ЯНГИЛИКЛАРИ

МОНГОЛИЯ ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВНИНГ ВИЗИТИНИ ТАБРИКЛАМОҚДА

УЛАН-БАТОР, 9 октябрь. (ТАСС). Монголия Халқ Республикасининг жамоатчилиги КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигидаги совет партия-ҳукумат делегациясининг МХРга қиладиган визити тўғрисидаги хабарни эшитиб ғоят мамнун бўлди. Матбуотда меҳнаткашларнинг ана шу визитни қизғин табрикловчи жуда кўп хатлари босиб чиқарилмоқда.

Монголия Халқ Революцион партияси Марказий Комитети ва Монголия Халқ Республикаси ҳукуматининг органи «Унэн» газетаси бош мақоласида қуйидагиларни ёзади: монгол халқи советлар мамлакатидан келадиган ҳурматли вакилнинг сафари тўғрисидаги хабарни баланд руҳ билан кутиб олди. Монгол халқи Совет Иттифоқи билан бузилмас буюк дўстликни кўз қорачиғидек сақлайди, бу дўстликни бутун чоралар билан кенгайтириб, кучайтира боради. В. И. Ленин билан Д. Сухэ-Батор асосини қуриб берган бу дўстлик, деб таъкидлайди газета, мамлакатимиз равнақининг, монгол халқи бахтли ҳаётининг манбаидир.

ТИНЧЛИК ВА ХАЛҚЛАР ХАВФСИЗЛИГИ УЧУН

ХЕЛЬСИНКИ, 9 октябрь. (ТАСС). Бу ерда тинчликсевар кучларнинг 1973 йил 25—31 октябрда Москвада бўлиб ўтган жаҳон конгресси материалларининг тўплами фин тилида босмадан чиқди.

Тўпламда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев конгресс қатнашчилари ҳузурида сўзлаган «Адолатли, демократик тинчлик учун, халқларнинг хавфсизлиги ва халқаро ҳамкорлик учун» нутқи эълон қилинди. Тўпламда эълон қилинган ҳужжатлар орасида тинчликсевар кучлар жаҳон конгрессининг даъвати, «Халқаро хавфсизлик ва қуролсизланиш учун, миллий озодлик, ҳамкорлик ва тинчлик учун» деган ахборот бор.

Тўпламни «Финляндия тинчлик тарафдорлари» ташкилоти босмага тайёрлаган бўлиб, унинг нашр этилиши мамлакатда ўтаётган тинчлик ҳафталигига тўғри келди.

СОВЕТ — ФРАНЦИЯ КОЛЛОКВИУМИ

ПАРИЖ, 9 октябрь. ТАСС мухбири В. Шашков хабар беради: Бу ердаги сиёсий фанлар институтида очилган Совет—Франция коллоквиуми СССР билан Франция ўртасида сиёсий ва иқтисодий ҳамкорлик истиқболларига бағишланди. Бу коллоквиумда ҳар икки мамлакатнинг халқаро проблемалар билан шуғулланувчи таниқли олимлари иштирок этмоқдалар. СССР Фанлар академияси жаҳон экономикаси ва халқаро муносабатлар институтининг директори академик Н. Н. Иноземцев совет делегациясига бошчилик қилмоқда.

СССР ФИЛЬМЛАРИ БОНН ЭКРАНЛАРИДА

БОНН, 9 октябрь. (ТАСС). Бу ерда «Совет киноси кунлари» бошланди. Программада СССР киностудияларида сўнгги йилларда яратилган 14 фильм намойиш қилинади. Улар орасида «Халоскорлик» киноэпопеяси, «Андрей Рублёв», «Чайковский», «Солярис», «Иван Васильевич касбини ўзгартиради», «Ниҳоллар» деган фильмлар бор.

ТАНИҚЛИ ДРАМАТУРГ ҚАМОҚҚА ОЛИНДИ

МАДРИД, 9 октябрь. (ТАСС). Бу ерда таниқли испан драматурги Альфонсо Састре қамоққа олинганлиги эълон қилинди. Ўзининг тараққийпарвар ғоялари билан машҳур ёзувчи Мадрид яқинидаги Карабанчель турмасига ташланди. Драматургни қамоққа олиш сабаблари тўғрисида расман ҳеч нарса эълон қилинмади.

ПОЛЬША—АМЕРИКА БИТИМЛАРИ

ВАШИНГТОН, 9 октябрь. (ТАСС). Вашингтонда Польша-Америка иқтисодий кенгашини таъсис этиш тўғрисида Польша Халқ Республикаси ташқи савдо палатаси билан Америка савдо палатаси ўртасида тузилган битим имзоланди.

Польша Бирлашган Ишчи партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Э. Герек битимни имзолаш маросимида нутқ сўзлаб, Польша-Америка иқтисодий муносабатлари муваффақиятли ривожланаётганлигидан мамнун эканлигини билдирди.

АҚШ савдо министри Ф. Дент жавоб сўзида ҳар икки мамлакат манфаатларига мос бўлиб тушувчи Қўшма Штатлар билан Польша ўртасидаги савдо-иқтисодий ҳамкорлик бундан буён ҳам муваффақиятли ривожланади, деб умид билдирди.

Польша ва Қўшма Штатларнинг вакиллари кеча соғлиқни сақлаш соҳасида ҳамкорлик қилиш тўғрисидаги битимни ҳамда АҚШ билан Польша ўртасида қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари билан савдо қилиш ҳақидаги қўшма баёнотни ҳам имзоладилар.

ОЛТИН ДИЁРИМИЗНИНГ ЁРҚИН ЛАВҲАЛАРИ

Улуғ доҳиймиз Владимир Ильич Ленин санъатнинг кишилар ҳаётидаги улкан тарбиявий аҳамияти ҳақида сўз юритиб бундай деган эди: — Санъат халқники. Санъат кенг меҳнаткашлар оммаси ичида чуқур илдиз отиши керак. Санъат шу оммага тушунарли бўлиши ва шу омма томонидан севилиши лозим. Санъат шу омманинг туйғусини, фикрини ва иродасини бирлаштириши, оммани кўтариши керак.

Доҳий В. И. Лениннинг бу доно сўзлари тасвирий санъат асарлари соҳасида ҳам ўзининг ёрқин ифодасини топмоқда. Атоқли рассомларимиз, моҳир мўйқалам усталари халқимизнинг тарихий ўтмиши ва ҳозирги бахтли ҳаёти мавзуларида ёрқин полотнолар яратмоқдалар. Уларнинг ижодларида замондошларимизнинг ҳаёти асосий ўринни эгаллаган.

Республикамизнинг ижодий ташкилотларидан бири бўлган Ўзбекистон рассомлар союзи коллективи диёримизнинг олтин тўйига муносиб тўёналар тайёрламоқда. Рассомларимиз Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллик юбилейига бағишлаб очиладиган кўргазмаларда қатнашиш учун ўзларининг энг яхши асарларини танламоқдалар ва янги картиналар устида иш олиб бормоқдалар.

Республикамизнинг атоқли мўйқалам соҳиблари, элга машҳур бўлган ижодкорлари билан бирга, ўзларининг ёрқин истеъдодлари ва ажойиб, оригинал асарлари билан улкан санъат даргоҳига қадам қўйиб келаётган ёшлар самарали ижод қилиб келмоқдалар. Республикамизда Совет ҳокимияти йилларида тасвирий санъатнинг равнақ топиши, шунингдек мўйқалам соҳибларининг ижодий ишлари, режалари ҳақида Ўзбекистон рассомлар Союзи правлениесининг раиси Раҳим Аҳмедовнинг мақоласини сиз ҳурматли газетхонлар эътиборига ҳавола қиламиз.

ДАҲОЛАР ВА ОБИДАЛАР

СЕРҚУЁШ ўлкамиз тасвирий санъати узоқ ва мураккаб йўлни босиб ўтди. Унинг дастлабки манбалари минг йилларга бориб тақалади. Ибтидоий — жамоа, қулдорчилик ва феодализм замонларида бу санъат йўли гоҳ узилиб, гоҳ равнақ топиб давом этиб келди.

Ана шу даврлар санъати ҳақида гап кетганда Денов, Бойсун ва Термиз районларида, Самарқанд ва Жиззах атрофларида топилган ва қояга ишланган расмлар, юнон-бактрия ҳукмдорларининг суратлари (эрамиздан аввалги II—III асрлар), Халчаёнда топилган декоратив сопол ҳайкалча (эрамиздан аввалги I аср) ва ҳоказоларни тилга олиш жоиздирки, булардаги ажиб пластика ва чуқур образлилик антик дунёнинг машҳур асарлари билан рақобат қиларли даражададир. Шунингдек III асрга оид Тупроқ-қалъа, V—VI асрларга оид Болаликтепа, VII асрга оид Варахша ва Афросиёб сарой ва қалъаларининг монументал декоратив полотнолари, Самарқанд, Бухоро, Хевани бутун дунёга танитган меъморчилик обидалари, XIV—XVI асрларда яшаган Камолиддин Беҳзод Маҳмуд Музаҳҳиб каби санъаткорларнинг миниатюралари, амалий санъат усталарининг олтин қўллари ясаган нафис буюмлар ўзбек бадиий санъати меросининг сўнмас саҳифаларидир.

XIX аср иккинчи ярмига келиб, Ўрта Осиёнинг Россияга қўшиб олинишидан сўнг ўлка маданий ва адабий ҳаётида фаол жонланиш содир бўлди. Муқимий Фурқат ва Завқий номлари билан боғланган бу даврда тасвирий санъат ҳам сезиларли даражада ўсди. Жумладан, Аҳмад Дониш яратган миниатюралар шу даврга оиддир. Музикачи, меъмор, рассом ва ҳаттот истеъдодлари мужассамлашган мазкур аллома миниатюра санъатида ҳам етук бўлиб, унинг Бедил яратган «Тўрт унсур» қўлёзмасига чизган асарлари диққатга сазовор.

Тасвирий санъатимизнинг бу янги босқичи рус рассомларининг актив роли билан чамбарчас боғлиқдир. Улар «Туркистон туркуми» деб аталган бой фондни ташкил қилдилар. Катта полотнолар, акварель, гравюра ва расмлардан иборат бу фонд нафақат рус, шунингдек ўзбек халқининг ҳам бадиий мероси ҳисобланади. Негаки, ўлкамиз ҳаёти, унинг кишилари, табиати бу асарларга манба бўлган.

Ўз санъатини революциядан аввалги Туркистон билан чамбарчас боғлаган рус санъаткорларидан биринчи бўлиб В. Верещагин (1842—1903) номини аташ ўринлидир.

1867 йили бу ёш, аммо кузатувчан, эътиқодли реалист рассом Туркистонга келиб бутун бир асарлар туркумини яратади. Кейинчалик П. Третьяков томонидан сотиб олинган В. Верещагин туркуми 345 расм ва суратлардан иборатдир. Рассомнинг «Гиёвандлар», «Зиндон», «Қул бола савдоси» ва бошқа асарларида феодал турмушининг аянчли манзаралари ҳаққоний акс эттирилган.

Ўрта Осиёда бир мунча вақт яшаб, бу ҳақда маълум даражада кўпми-озми асарлар яратган рассомлардан ташқари яна шундай санъаткорлар ҳам бўлганки, улар ўз ижодий фаолиятларини бутунлай ёки кўп жиҳатдан ўзбек халқи ҳаётини, ўлкамиз табиати манзараларини яратишга бағишлаганлар. Л. Бурэ, И. Казаков, А. Исупов, С. Юдин ва бошқалар шулар жумласидандир. Мазкур санъаткорлар умуман реалистик анъаналарга таяниб ижод қилганликлари, ўлкамизда Совет ҳокимиятининг дастлабки йилларида пайдо бўла бошлаган янги рассомлик ва графика санъатини илғор рус санъати билан боғловчи кўприк бўлди.

ЯНГИ ЗАМОН ИЛҲОМИ

Суратларда: Г. Чингановнинг «Қоровул аёл» (юқорида) ва А. Назаровнинг (пастда) «Ҳамма нарса фронт учун» плакати.

Т. Одилбеков фоторепродукциялари.

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг ғалабаси натижасида ўзбек халқи қисқа муддат ичида қолоқ феодал ижтимоий турмуш формаларидан социализмга ўтишдек тарихий жараённи амалга оширди.

Совет ҳокимияти қарор топган дастлабки даврларданоқ Ўзбекистон бутун Ўрта Осиё маданий ҳаётининг марказига айланади. 1918 йилда Самарқандда халқ бадиий мактаби, яъни биринчи рассомлик билим юрти очилади, 1919 йилда эса Тошкентда халқ бадиий мактаби ташкил этилади. 1918 йилда Туркистон Федератив Республикаси Халқ Комиссарлар Советининг буйруғига биноан Тошкентда халқ дорилфунуни музейи очилиб, унда тасвирий санъат бўлими бор эди. Шундан сўнг бадиий музей, ҳозирги Ўзбекистон ССР Давлат санъати музейи очилади. Айни вақтда дастлабки бадиий кўргазма ва конкурслар, шунингдек бадиий студиялар ҳамда кўҳна санъат обидаларини муҳофаза қилиш ва ўрганиш бўйича муассасалар ташкил этилади. Партия ва ҳукуматнинг бевосита ёрдами билан ўлкамизда халқ амалий санъати ва бадиий санъат ривожлана бошлайди.

Ўзбек совет тасвирий санъатини бошлаб беришда, илгари айтганимиздек кекса авлодга мансуб Л. Бурэ, И. Казаков ва бошқалар ижобий роль ўйнашди. Тошкент ва Самарқандда рассомлик мактабларининг очилиши кекса рассомларга ўз тажрибаларини ёш миллий санъаткорларга ўргатиш учун имконият очиб берди.

20-ЙИЛЛАРДА республикамизда Бурэ, Казаков ва Юдин билан бир қаторда М. Новиков, А. Волков, А. Николаев, (Уста Мўмин), О. Татаевосьян, В. Рождественский, П. Никифоров ва бошқалар ижодий ва педагогик ишларини олиб бордилар. Дастлабки живопись ва график асарларини янги замон лавҳаларини яратдилар.

Шу йиллари газета-журнал графикаси ривожланиб плакатлар, варақалар чиқарилади, улар кўплаб нусхада аҳоли ўртасида кенг тарқалади. Н. Карахан, А. Волков, И. Икромов, Л. Бурэ, О. Татевосьян чизган бундай расмлар давр талабига жавоб бериб, революцияни қарор топтириш, янгилик билан эскилик кураши, Совет ҳокимияти душманларига қарши кураш каби муҳим мавзуларга бағишлангандир.

Ўзбекистонда графика санъатининг шаклланишида 1923 йилдан бошлаб ўзбек тилида Тошкентда чиқа бошлаган «Муштум» сатирик журнали катта роль ўйнади. 1926 йилдан бошлаб 15 йил давомида журналнинг бадиий безаш бўлимини бошқариб турган рассом В. Рождественский «Муштум»да рус революцион графикаси анъаналарини ривожлантирди.

Халқ хўжалигини қайта тиклаш ҳамда социалистик индустрлаш йилларида ўзбек совет тасвирий санъати шаклланиши ва ривожланишида революцион Россия рассомлари бирлашмаси (АХРР) ижобий роль ўйнади, шу даврда партия ва халқ рассомлар олдига қўйган вазифаларни энг тўғри ифодалашда зўр хизмат кўрсатди. АХРР олға сурган ижодий йўл-йўриқлар шоирлар билан бир қаторда шу бирлашма аъзолари бўлган рассомларнинг жонли алоқалари ҳам муҳим аҳамиятга эга бўлди. 1926 йилда П. Котов, С. Рянгина, С. Карпов, Я. Яковлев ва бошқа таниқли москвалик рассомлар Ўзбекистонга келиб, ўзбек халқи меҳнати ва турмуши, ўлкамиз табиатини ҳаққоний акс эттирган кўплаб асарлар ижод қилдилар. Ўзбекистон ва Москва рассомлари орасидаги ижодий алоқаларимиз натижаси ўлароқ 1926 йилда Тошкентда АХРР филиали очилди, унга Л. Бурэ, И. Казақов, М. Новиков аъзо бўлиб кирдилар. Филиал 1930 йилгача ишлаб турди.

30-йиллар бошига келиб бошқа совет республикаларида бўлганидек, бизнинг республикамизда ҳам рассомлар ижодий ўсишини янада кенгроқ таъминлаш мақсадида санъат соҳасидаги ишларни қайта қуриш лозим бўлиб қолди. ВКП(б) Марказий Комитетининг «Адабий-бадиий ташкилотларни қайта қуриш ҳақида»ги тарихий қароридан сўнг бу иш амалга оширилди. Ўзбекистонда совет рассомлари союзи ташкилий комитети тузилиб, унга тасвирий санъатнинг социалистик реализм йўлидан ижодий ривожланишини таъминлаш вазифаси юкланди. Реалистик услуб тарафдорлари бўлмиш етук рассомлар ўзбек халқи ҳаётини ҳақиқий тасвирлаган асарлар яратишга даъват қилинди. Шу йиллари М. Новиков (ҳозир у 84 ёшда) пейзажлар, О. Татевосьян «Қизил карвон», В. Уфимцев «Икки она», Ў. Тансиқбоев «Кўчиш», «Ўзбек портрети», П. Беньков «Хивалик қиз» каби асар ижод этиб, янги Совет Шарқининг меҳнаткаш кишиси образини тасвирий ифодалашга интилдилар.

Рассомларнинг шу йиллари йирик қурилишларда бўлишлари ҳам яхши ижодий ютуқлар билан якунланди. Ўзбекистоннинг деярлик барча рассомлари ўзбек колхозчилари ташаббуси билан бошланган сув учун умумхалқ курашида иштирок этдилар. Катта Фарғона канали, Каттақўрғон сув омбори, Чирчиқ электрохимия комбинати қурилишларида бир неча рассомлар ижодий бригадаси ишлади.

1937 йили республикамиз рассомлар коллективи жиддий ижодий имтиҳондан ўтди. Уларнинг энг яхши асарлари Москвада ўзбек санъати ўн кунлигида очилган катта кўргазмада намойиш этилди. Биринчи бор кўргазмада живопись, графика асарлари билан бирга халқ усталари ва театр рассомларининг ҳам асарлари қўйилган эди.

Умуман, шу йилларда очилган қатор кўргазмалар ўзбек совет тасвирий санъатида социалистик реализм методи қарор топиб, хилма-хил формалистик оқимлар чекинганидан далолат берарди. Аввалги йилларда намойиш қилинган асарлар орасида тематик асарлар камчил эди. 1937 йилдан бошлаб эса маълум бир сюжет ифодаланган картиналар кўпчиликни ташкил қилди, (З. Ковалевскаянинг «Ложада», «Велосипед пойгаси ғолибаси», П. Беньковнинг «Ўзбекистон ССРнинг эълон қилиниши» каби асарлари).

Шу йиллари Ўзбекистон рассомлари совет санъатининг энг яхши асарлари умумиттифоқ кўргазмасида (1940) ва Ўрта Осиё республикаларининг рассомлари асарларининг Москвадаги кўргазмасида (1941 йил) ўз ижодлари билан фаол қатнашдилар.

ИСТЕЪДОДЛИ САНЪАТКОРЛАР, ЖОЗИБАЛИ ПОЛОТНОЛАР

1938 ЙИЛ майида Ўзбекистон рассомлари биринчи съезди бўлиб ўтди. Съездда социалистик реализм асосида барча тасвирий санъат кучлари бирлаштирилди.

1940 йилги кўргазма бу съезд очиб берган истиқбол кўриги бўлди. Унда тарихий мавзудаги асарлар бир алоҳида бўлимга жамланган бўлиб, унда П. Беньков («ЎзССРнинг эълон қилиниши»), В. Уфимцев («Жанговар план»), Ў. Тансиқбаев («Кўзғолон») кабиларнинг етук асарлари қўйилган эди. Халқ қурилишлари манзаралари О. Татевосьяннинг «Каттақўрғон сув омборида», В. Уфимцевнинг «Халқ қурилишига», Б. Ҳамдамийнинг «Иш тугади», шунингдек Н. Карахон, Р. Тимуров, В. Кайдаловларнинг қатор асарларида ўзининг ёрқин ифодасини топган эди. Кўргазмада пахта учун кураш мавзуси энг ҳаётий мавзу эканлиги ҳам яққол кўзга ташланди. Жанр асарлари орасида П. Беньковнинг «Дугоналар» полотноси алоҳида ўрин тутади. Оддий бир воқеани қаламга олган рассом катта бир мавзуни советлар диёрида бахт-саодат топган халқлар дўстлиги — турли миллатга мансуб қизларнинг ёрқин образлари орқали моҳирона тасвир қилади.

Графика соҳасида С. Мальт, В. Рождественский, К. Чепраков, В. Кедрин, В. Кайдалов, И. Икромовлар ижод қилди.

1940 йили буюк ўзбек шоири ва мутафаккири Алишер Навоий образини яратувчи асарларнинг Бутуниттифоқ конкурси ўтказилиши ҳам муҳим аҳамият касб этди. Конкурс жюриси иккинчи (ягона) мукофотни рассом В. Кайдалов ишлаган литография портретига беришга қарор қилди. Кейинчалик, 1949 йилда Алишер Навоий таваллудининг 500 йиллиги муносабати билан энг яхши шоир ҳайкали учун конкурс эълон қилинди. Конкурсда ленинградлик ҳайкалтарош Л. Дитрих ғолиб чиқди. Тошкентда унинг лойиҳаси асосида яратилган Навоий ҳайкалида чиндан ҳам улуғ мутафаккир ва шоирнинг ёрқин қиёфаси гавдаланган.

1936 йилда Тошкент Қизил Майдонида В. И. Ленинга монументал ёдгорлик ўрнатилди. Ҳайкалтарош В. М. Королев томонидан яратилган бу ёдгорлик композицияси ва катталиги жиҳатидан (постаменти — 12 метр, бронза ҳайкал баландлиги —6 метр) ўша вақтда Иттифоқда ягона эди.

Ўзбекистон тасвирий санъати тараққиётининг юқоридаги каби муваффақиятлари живопись, графика, ҳайкалтарошлик соҳалардагина бўлмади. Айни чоғда ўлкамизда қадимдан таркиб топиб, юз йилликлар давомида ривожланиб келган бадиий санъатнинг бошқа соҳаларида ҳам катта ютуқларга эришдик. Ўзбек халқ усталари 1923 йилги биринчи қишлоқ хўжалик кўргазмасидаёқ ўз ажойиб нақшлари, металлга, кўнга ўйиб ишланган бадиий буюмлари, керамика ва каштачилик ишлари билан ҳаммани қойил қолдирган эдилар. Кейинчалик халқ ижодкорлари ишлаган бундай нафис ва ранго-ранг буюмлар қатор Иттифоқ ва халқаро конкурсларда юксак баҳолар олди.

1940 йилда Тошкентда очилган республика бадиий кўргазмаси рассомларимиз ижодига ўзига хос якун ясаб тасвирий санъатимиз янада ривожланиши учун кенг имкониятлар борлигини кўрсатди. Миллий рассомлар — А. Абдуллаев, С. Муҳамедов, Л. Насриддинов, М. Набиев, Р. Тимуров, А. Тошкенбоев, З. Саидносирова, Ш. Ҳасанова, Б. Ҳамдамий ва бошқалар шу даврда етишиб чиққан эди.

Улуғ Ватан уруши йиллари республикамиз рассомлари бутун санъат ва маҳоратларини социалистик Ватанни мудофаа қилиш ишига бағишладилар. С. Мальт, С. Абдуллаев, Б. Хамдамий, И. Герасимов, И. Ужинскийлар фронтга жўнашди. Рассомларимиз шу даврда жуда кенг агитация ва пропаганда ишларини олиб бордилар. Уруш йиллари Ўзбекистон рассомлар коллективи Совет Иттифоқининг Ғарбий ва Марказий районларидан эвакуация қилинган ижодкорлар ҳисобига анча ошди. Улар орасида Д. Моор, В. Фаворский, В. Ингал ва бошқа кўп санъат арбоблари бор эди.

Уруш мавзуси ўзбек тасвирий санъатининг ҳам барча турларида ўз аксини топди ҳамда бадиий ташвиқотнинг янги шаклларини юзага келтирди. Юзлаб босма плакатлар, фотомонтажлар шаҳар ва қишлоқларимиз кўчаларида пайдо бўлди. Улар партия ва ҳукумат чақириқларини кенг пропаганда қилишда катта роль ўйнади. Жумладан, Б. Ҳамдамийнинг «Бор, ўғлим, сени халқинг юборяпти», В. Кайдаловнинг «Бизнинг ишимиз ҳақ, душман маҳв этилажак» каби асарлари, В. Уфимцев, М. Рейх, В. Рождественский плакатлари ватанпарварлик даъватномалари сифатида сермазмун бадиий шаклларда кенг тарқалди. Шу йилларда Л. Абдуллаев, «Фронт ва тил» асарини яратиб, унда Шимолий Тошкент канали бунёдкорларини мадҳ қилди. В. Уфимцевнинг «Ватан чақириғи» (М. Аринин билан биргаликда ишланган) «Днепр томон олға», «Хабар келди», «Гармонь» каби полотнолари, О. Татевосьяннинг жанг лавҳалари, Ў. Тансиқбоевнинг «Партизан қиз», «Қўшиқ» асарлари ҳам шу даврда яратилди. Уларда совет кишиларининг қаҳрамонона образлари, фронт орқасида фидокорона меҳнат қилаётган кишиларнинг жонли қиёфалари бадиий пухталик ва жонли бўёқларда ифодаланади.

Улуғ Ватан уруши ғолибона тугаллангач, тинч ва бунёдкорлик йиллари бошланди. Бу йиллари адабиёт, театр, музика соҳаларида бўлганидек, тасвирий санъатимизда ҳам катта равнақ йиллари бўлди. Рассом ва ҳайкалтарошларимизнинг шу даврдаги ёрқин ижодлари 1951 ва 1959 йиллари Москвада ўтказилган ўзбек санъати ва адабиёти декадаларида кенг намойиш этилди.

Маълумки, партиямиз 1946—1948 йиллардаги тарихий қарорлари билан адабиёт ва санъатимизни социалистик реализм йўлидан янада янги истиқболлар сари йўналтирди, ғоясизлик, формализм ва буржуа идеологиясининг бадиий ижоддаги бошқа кўринишларига қарши курашиш зарурлигини уқтирди.

Ўзбекистон санъати барча совет санъати қатори 50-йилларда ўз ривожининг янги босқичига қадам қўйди. Бу эса санъатнинг халқ ҳаёти билан алоқаси янада кучайишида, унинг ғоявий-ижодий камолотида айниқса яққол кўринди.

Шу даврда жаҳон санъати ва СССР халқлари реалистик санъатини кенг пропаганда қилиш соҳасида қатор муҳим тадбирлар амалга оширилди. Бу ишда айниқса Тошкентдаги Санъат музейи катта роль ўйнайди. 1918 йилда асос солинган бу музей ўтган давр мобайнида мамлакатимизда энг йирик бадиий музейга айланди, унинг фонди ғарб, рус, миллий ва совет санъатининг намуналари ҳисобига бойиб борди. Республикамизда бадиий ижоднинг янада равнақ топишида А. Н. Островский номидаги Тошкент театр ва рассомчилик институти ҳамда П. Беньков номидаги бадиий билим юрти ҳам муҳим аҳамият касб этмоқда.

Суратда: Ўрол Тансиқбоевнинг «Пахта терими» расми.

Суратда: В. Фадеевнинг «Қуйилиш» номли линогравюра асарини кўриб турибсиз.

ДАВР БИЛАН ҲАМНАФАС

КЕЙИНГИ ўн йилликлар давомида Ўзбекистон рассомларининг энг яхши живопись, ҳайкалтарошлик, графика асарларида замонамиз қаҳрамонлари илғор ишчилар, колхозчилар, зиёлиларнинг ёрқин образлари яратилди. Айниқса, А. Абдуллаев, С. Муҳамедов, В. Уфимцев, Ў. Тансиқбоев, М. Набиев, О. Татевосьян, З. Ковалевская, Н. Карахан ижодларида совет воқелиги, унинг ривожидаги асосий тенденциялар бадиий бўёқларда ўз аксини топди. Л. Абдуллаевнинг «Чўлқуварлар», Ў. Тансиқбоевнинг «Жонажон ўлка» ва «Ғўзани суғориш», В. Кайдаловнинг «Ҳосил мўл бўлади», «Ҳурмат тахтаси ёнида», Н. Кашинанинг «Звено ютуғи» каби асарларида бунёдкор инсон образлари чизилади. А. Абдуллаев яратган Назарали Ниёзов, Аброр Ҳидоятов, Ойбек, Манноп Уйғур, Миртемир портретлари ҳам кенг шуҳрат қозонди.

1953 йили республика рассомлари коллективига бадиий академиянинг Ленинграддаги Репин институтини битирган ёш истеъдодли рассомлар келиб қўшилди. Н. Қўзибоев, Т. Оганесов, М. Саидов, В. Зеликовлар. Улар яратган асарлар ҳозирда ҳаммага маълум ва машҳур. В. Евенконинг «Бек келяпти», В. Жмакиннинг «Паранжисиз аёл», Н. Қўзибоевнинг «Янги йўл», «Изловчилар» М. Саидовнинг «Хирмонда», З. Иноғомовнинг «Чойхоначи» каби асарлари шулар жумласидандир.

Бу даврда тарихий-инқилобий мавзуларда В. Уфимцев яратган картиналар ҳам кўпчилик эътиборини жалб қилди. «В. И. Ленин Сибирь сургунида» (1948 йил), «Ҳамза» (1952 йил). Рассомнинг «Ер ҳақида», «Келажак ҳақида» полотноси М. И. Калининнинг 1928 йилда Ўзбекистонга келишига доир ёрқин бир лавҳа бўлса, «Большевикнинг туғилиши» асари илҳомбахш туйғуни ёрқин ифодаловчи қўшиқдек жаранглайди.

Ўзбекистон рассомлари ўз асарлари билан Иттифоқ кўргазмаларида мунтазам равишда қатнашиб келаётганликлари рассомларимиз учун зўр ижодий синов бўлмоқда.

Улуғ Октябрь 40 йиллигига бағишлаб Тошкент кўргазмаси, шу санага аталган Бутуниттифоқ бадиий кўргазмасидаги Ўзбекистон бўлими, «Совет Ўзбекистони — 40 йилда» (1964 йил) республика кўргазмаси, шунингдек «Бизнинг замондош» (1965 йил), «Социалистик Ўзбекистон санъатда» (1967 йил), «Ленин биз билан» (1970 йил), «Бизнинг замондош» (1974 йил) кўргазмаларига қўйилган рассомларимиз асарлари хилма-хил мавзулари, бадиий формаларининг ранг-оранглиги, янги-янги услублари билан кенг санъат ишқибозлари таҳсинига сазовор бўлди.

60-йиллар бошида бизнинг сафимизга Москва, Ленинград ва Тошкент олий ўқув юртларида махсус рассомлик маълумотини олган янги истеъдодли ёшлар келиб қўшилдилар. Жумладан, Б. Бобоев, В. Саидов, В. Нечаев, Л. Салимжонова, Т. Абдураҳмонов, Р. Чориев, А. Перов, В. Бурманин, Т. Муҳамедов, М. Йўлдошев, К. Носиров ва бошқа кўп ёш рассомларимизнинг илк ижодий ютуқлари диққатга сазовор.

Кейинги даврда монументал декоратив санъатимиз янгича равнақ топди. Бу соҳада ишлаётган Ч. Аҳмаров, Н. Кашина, В. Саидов, Х. Хусниддинхўжаев ва бошқаларнинг асарлари кўпчилик таҳсинига сазовор бўлмоқда. Тасвирий санъат билан архитектура уйғунлигини таъминлаш борасида тинимсиз ижодий меҳнат қилаётган халқ усталарининг ёғочга, ганчга ўйиб ишлаган ажойиб нақшлари эндиликда бутун жаҳонда ҳам машҳур бўлмоқда. М. Усмонов, К. Ҳайдаров, Я. Рауфовнинг миллий ўймакорлик ишлари, М. Раҳимов, С. Раковларнинг бадиий кулолчилик буюмлари шулар жумласига киради.

КПСС XXIV съездида қабул қилинган коммунистик қурилишнинг улуғвор планлари санъаткорларимиз диққатини ҳали очилмаган ижодий қўриқларга жалб қилди, улар зиммасига Ватанимиз бахт-саодати йўлида фидокорона меҳнат қилаётган совет кишиларининг бунёдкорлик ишларини тўлақонли образларда яратиш вазифаларини юклади.

Ўзбекистон тасвирий санъати ижодкорлари бу катта ва масъулиятли вазифаларни бажариш учун барча қалб қўри ва маҳоратларини сарфламоқдалар.

Мўйқалам соҳибларимиз Ўзбекистон ССР ва унинг Компартияси олтин тўйига катта тайёрлик кўриб, халқлар дўстлиги оиласида ўзбек халқининг коммунизм қуриш йўлидаги улкан муваффақиятларини бадиий бўёқларда акс эттириш учун астойдил интилмоқдалар.

Раҳим АҲМЕДОВ,
Ўзбекистон рассомлар Союзи правлениесининг раиси, Ўзбекистон ССР халқ рассоми, Ҳамза номли мукофот лауреати.

АХБОРОТ
ОБЛАСТИМИЗ ЯНГИЛИКЛАРИ

ТРАНСПОРТ

ТОШКЕНТ — ЧОРВОҚ

Чорвоқ областимизнинг йирик саноат районларидан бирига айланмоқда. Ҳозир ГЭС қурилиши ниҳоясига етиб қолди. Денгиз атрофи сўлим оромгоҳларга айлантирилмоқда. Чорвоқ билан Тошкент алоқасини намунали йўлга қўйиш мақсадида қурилаётган электричка линияси бугун-эрта фойдаланишга топширилади.

Линия лойиҳасини «Ташгипротранс» институтининг ходимлари тайёрлашган. Электричка Салардан қатнайди. То Ғазалкентга боргунча 21 жойда тўхтайди. Темирйўл узунлиги 70 километр бўлиб, электричка сизни қисқа вақтда манзилга элтиб қўяди.

Ҳозир Ригадан кўплаб электричка вагонлари келтирилмоқда. Ҳар бир вагон 80 йўловчига мўлжалланган. Қўли гул бинокорлар бу қурилиш объектини Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги кунигача битказишга аҳд қилишган.

ҚУРИЛИШ

ШИФОБАХШ ДАРГОҲ

Ангренда 240 койкали шаҳар касалхонаси бунёд этилмоқда. Бу ерда 10 га яқин бўлимлар бўлиб, кишилар саломатлигини тиклашда 100 дан ортиқ шифокор хизмат қилади.

Областимизда жамоат бинолари билан бир қаторда замонавий медицина асбоб-ускуналари билан жиҳозланган янги шифохоналар қурилиш ишлари ҳам кенг кўламда олиб борилмоқда. «Ўзбекшахтастрой» трести бинокорлари қураётган 240 ўринли шифохонада ҳозир иш қизғин. Касалхонада катталар билан бирга болаларни даволаш бўлимлари ҳам мавжуд бўлади. Яқин келажакда бу шифохона фойдаланишга топширилади.

ҲАЛОЛЛИК

БУЮМ ЭГАСИНИ ТОПДИ

Редакция телефони жиринглади. Телефон қилган киши ўзини таништиради ва 2-таксоматор паркига қарашли 71-56 ТНЗ такси машинасининг ҳайдовчиси Алексей Радаевга газета орқали миннатдорчилик билдириб, қўйишни илтимос қилди.

Кеч соат саккизлар чамаси эди. С. Алимова сафардан келаётиб. «Самарқанд» автостанциясида таксига ўтиради.

Алимова уйига киргандан кейин яқинда сотиб олган қимматбаҳо кийими машинада қолиб кетганлигини эслади. Машинанинг номерини, ҳатто рангини ҳам хотирлай олмади. Кийимига ачиниб турган бир пайтда эшик тақиллаб қолди. Паришонхотир бўлиб эшикни очди-ю, бояги шоферни кўрди. У С. Алимованинг кийимини олиб келган эди.

2-таксомотор паркининг 4-колонна бошлиғи С. Петровский билан телефон орқали боғланганимизда у ҳайдовчи Радаев коллектив орасида катта ҳурмат-эътиборга сазовор киши эканлигини айтди. Радаев интизомли, илғор шофер бўлганлиги учун ҳам яқинда янги «ГАЗ-24» машинасига ўтказилди.

Куйбишев районидаги 171-мактабда турли хил конкурслар ўт казиш яхши анъанага айланган. Яқинда бу ерда гулдасталар тузиб, уларга энг яхши номлар топиш конкурси ўтказилди. Сур атларда: ўқувчилар тайёрлаган гулдасталар намойиш этилмоқда.

А. Абалян фотолари.

СЎЗЛАРИ ГАВҲАР

Ҳамманинг кўзи зал тўрида ўтирган нуроний отахон-онахонларда. Устозлар салкам қирқ йилдан бери ёшларга таълим бериб келмоқдалар.

Биринчи бор синфга киришганида улар ҳам мана шу шогирдлари каби навқирон бўлишган эди. У пайтлар синфхоналар тор ва қоронғи эди. Йиллар ўтиши билан мактаблар янгидан оламга келгандек бўлди. Кенг-кенг синфхоналар, спорт заллари, илмий лабораториялар ва ўқув кабинетлари қурилди. Ўқувчилар сони ошаборди. Ҳозир бу ерда 1800 ўғил-қиз таълим олмоқда. Уларнинг ҳаммаси зал тўрида ўтирган ўз устозлари қаршисида таъзим қилиб турибдилар.

Ўқитувчилардан Асрор Ворисов, Онахон Авезова ва Мирсаид Алимов ҳам, мактаб ходимлари Мукамбар Жалилова ва Акром Эргашев ҳам кўпчилик ҳурматини қозонган кишилардан. Асрор ака Тошкентдаги 3-педагогика билим юртини тамомлаб, 1937 йилдан педагоглик қила бошлаган эди. Ватан уруши бошлангач у бошқа ҳамкасблари қатори фронтга отланди. Немис фашистларига қарши бўлган жангларда оғир яраланиб яна ўз шаҳрига қайтиб келди. Соғайгач бутун умрини ёшларга билим беришга, зиё тарқатишга бағишлади.

Онахон Авезова, Мирсаид Алимов каби мураббийларнинг ҳам бутун умри болалар орасида ўтди. Ҳозир уларнинг неча ўнлаб шогирдлари халқ хўжалигининг турли соҳаларида меҳнат қилмоқдалар. Матлуба Мирзааҳмедова, Эътибор Қўчқорова, Мадина Аҳмаджонова ва Ўктам Солиҳовалар эса ўз устозлари касбини танлашган. Ёшлар ҳозир ўзлари ўқиган Пушкин номли 119-мактабда муаллимлик қилишмоқда.

Устоз мураббийларни пенсияга узатишга бағишлаб ўтказилган кечани мактаб директори Фозил Солиев очди. Шундан сўнг сўзга чиққан ўқитувчи Мастура Абдуллаева, илмий бўлим мудири Салтанат Иноятова, мактаб ота-оналар комитети раисининг ўринбосари Мунаввар Азизода ва бошқа ўртоқлар юбилярлар шаънига илиқ сўзлар айтишди.

Ҳа, сўзлари гавҳардек қимматли бўлган муаллимларни қанчалик улуғласак арзийди. Улар энг машаққатли ва масъулиятли касб соҳибларидир. Ҳар бир инсон биринчи сабоқни мана шу муаллимлардан олади. Улар қўлида оқ-қорани танийди. Шунинг учун ҳам ҳар бир касб вакили ўзининг биринчи ўқитувчисини ўз онасидек ҳамиша эъзозлайди.

Бугун пенсияга узатилаётган мураббийлар катта ҳурмат ва эҳтиромга лойиқ кишилардир. Пионерлар ўз устозлари шаънига шеърлар айтишганда, анвойи гуллар тақдим этишганда залда қарсаклар янгради. Ёшлар ўз устозларидек софдил, меҳнатсевар, талабчан ва меҳрибон бўлишга сўз бердилар.

З. ҲАМИДОВ.

ЯНГИ шеърлар

МАРД МАЙДОНДА СИНАЛУР

Олис-олис уфқлар аро майдон-даламиз,
Ҳаммамиз ҳам пахтакор, теримдамиз яна биз.
Роппа-роса беш миллион тонна марра-аҳдимиз
Ахир пахта эмасми, бойлигимиз, бахтимиз,
Мард майдонда синалур, белда белбоғи борлар,
Долзарб дамлардир бу дам, сизни далалар чорлар.
Бугун заршунос эрур зарбдорларнинг зарбдори,
«Зангори кема»ларким қаторда, мардлар нори.
Чапдаст суворийларнинг аҳди-паймони катта,
Арслон изидан қайтмас, йигит сўзидан, албатта.
Она сутин оқлаган, тантиларни ёқлаган,
Қардошлар даврасида эҳтиромни сақлаган.
Саҳий, садоқатлисан, дўстга бир тану бир жон,
Уймоқдасан элга улкан дур Ўзбекистон.
Эллик баҳор чечагин термоқда республикам,
Жон борки, туҳфа билан келмоқда, республикам!
Пахтазор шоввозлари, белни боғланг маҳкамроқ,
Юзимиз шувит эмас, бўлсин пахта янглиғ оқ.
Гулдирар машиналар, қизир дарғалар баҳси,
Офарин десинларким, кўрганлар ўқиб таҳсин.
Машина-қанотимиз, йўртар суръат отимиз,
Қатъийдир қароримиз, шарафлаймиз отимиз.
Мард майдонда синалур, белда белбоғи борлар,
Долзарб дамлардир бу дам, сизни далалар чорлар!

Музаффар ТУРОБОВ.

ХУШТОРИМАН

Бир қаламқош пахтакор қиз боланинг хушториман,
Бўйларига жон нисор, ул лоланинг хушториман.
Қизлар ичра баркамол, лаб узра жодир дона хол,
Ғайрати лочинмисол дилдоранинг хушториман.
Шон қучар қучган сари ул пахтазорнинг дилбари
Лаъли хандон, сўзлари шалоланинг хушториман.
Боқса гоҳ кўз учида, бежо урар экан дил жуда,
Доимо нур ишқида оввoранинг хушториман.
Довруғи достон санам борки чароғон ҳур Ватан
Ҳечкима дил очмаган моҳпоранинг хушториман.
Бахш этиб ширин ҳаёт эъзоз этардим умрбод
Гар деса у ҳам Зиёд дилпоранинг хушториман.

Зиёд КОМИЛОВ.

КУЗАТИШ

Кетиб қолдинг олисларга сен
Васлинг истаб ўртандим ёлғиз.
Гоҳ чулғансам шод ҳисларга
мен
Гоҳо ҳижрон санчади бигиз.
Йўлларингда қолиб кетдим мен,
Кўзларимда қолиб кетдинг сен.
Ишқ чамани кўкка боқаман,
Парпирашиб турар юлдузлар.
Хаёл ичра нурдек боқаман,
Таъқиб этар сеҳрли кўзлар,
Сингиб кетди уфққа томон
Поезд сен-ла қўшиб ўйларим.
Ендирганда оташли ҳижрон,
Бугун яна сени ўйладим.
Йўлларингда қолиб кетдим мен.
Кўзларимда қолиб кетдинг сен.

Ҳабибулло САИДҒАНИЕВ.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

ЮРГАН ДАРЁ

ТУРИЗМ

Биз тушган «Ўзбекистон» поезди Қозоғистоннинг бепоён қир ва адирларини ортда қолдириб, ҳамон олға елаяпти. 300 кишидан иборат туристлар группаси доҳий Ленин бўлган ерларни кўриш ниятида сафар қилмоқдалар. Саёҳатимиз Оренбург шаҳридан бошланди.

Оренбург. Революция билан боғлиқ бир қанча воқеаларни бошидан кечирган бу шаҳар шу кунларда мисли кўрилмаган даражада ривожланиб боряпти. Аҳолисининг сони ҳам 300 мингга етиб қолди. Бу ерда уч олий ўқув юрти, 20 та техникум, бир қанча умумтаълим мактаблари бор. Ажойиб учувчи Валерий Чкалов, космонавт Юрий Гагаринлар шу ерда таълим олишган.

Оренбургдан сўнг Куйбишевга йўл олдик. Кейин Ульяновск, Қозон ва Ленинградда бўлдик.

Бизда айниқса Волга бўйидаги Ленин шаҳри катта таассурот қолдирди. Ульяновскдаги ҳамма нарса буюк доҳийни эслатиб турибди. Ленин музейидаги экспонатларни кўздан кечираётиб, қўқонлик усталар Қозибой Юнусов билан Қодиржон Ҳайдаровларнинг Владимир Ильичга юборган совғаларини кўриб қолдик. Бу усталар кўҳна ўзбек уймакорлиги услубида ишланган уч стул билан бир столни Ленинга тақдим этишган эди...

Доҳий номи билан аталувчи шаҳарлар кун сайин чирой очиб бормоқда. Туристлар уч революцияни бошидан кечирган, Совет ҳукумати бешигини тебратган Ленинградни қизиқиб томоша қилдилар. Биз Смольнийни, Қишки саройни, машҳур «Аврора»ни бориб кўрдик. Эрмитажда бўлдик.

Улуғ Ватан уруши йилларида шаҳар 900 кун қамалда қолган эди. Лекин ленинградликлар чинакам совет кишиларига хос ирода ва матонат кўрсатиб, Нева шаҳрини қаҳрамонона ҳимоя қилдилар. Ленинград жуда оғир аҳволда қолган бўлса ҳам, Киров номли, «Большевик», «Электросила» заводлари ва бошқа корхоналар ишни тўхтатмай, улуғ ғалабамизга салмоқли ҳисса қўшдилар. Улар фронтга қурол-аслаҳа, танк, тўп, пулемётлар, ўқ-дори етказиб турди.

Ленинград ва ленинградликлар уруш асоратларини тугатишда ҳам чинакам қаҳрамонлик кўрсатдилар. Революция бўронлари, Улуғ Ватан уруши оловларида тобланган шаҳар энди социалистик меҳнат кучоғида гуллаб яшнамоқда. Ленинград экономикаси, фан ва маданияти юксак суръатлар билан гуркираб ривожланаётган улкан марказларимиздандир. Тарихий обидаларга бой бу шаҳарда йирик илмий муассасалар, олий ўқув юртлари, кўплаб ўрта ва махсус таълим ҳамда умумтаълим мактаблари жойлашган...

Халқимиз юрган дарё деб бежиз айтмаган. Ватанимизнинг тарихий ерлари бўйлаб қилган саёҳатимиз бизга катта фойда берди, ажойиб кишилар билан учраштирди.

М. АБДУЛЛАЕВ,
педагог.

Мусобақалар, учрашувлар

◆ **ФУТБОЛ.** Чоршанба куни мамлакат биринчилиги учун олий лига командаларидан Львовнинг «Карпати» коллективи «Арарат» футболчиларини қабул қилди. Учрашув 1:1 ҳисобида дуранг бўлиб тугади.

◆ **ШАХМАТ.** Манилада давом этаётган халқаро турнирда бельгиялик Б. Ларсен 2,5 очко билан пешқадамлик қилмоқда. Совет шахматчилари Т. Петросян ҳамда Е. Васюковлар ундан ярим очко кам тўплаб, кейинги ўринларда бормоқдалар.

Даъвогарлар матчининг ўнинчи партияси 41 юришдан сўнг кечиктирилди, Корчнойнинг бир пиёдаси ортиқ. А. Карпов икки очко билан ҳамон олдинда.

◆ **КЛАССИК КУРАШ.** Кеча Польшанинг Катовица шаҳрида жаҳон биринчилиги бошланди. Мамлакатимиз спорт шарафини В. Зубков, В. Арутюнов, Ф. Мустафин, А. Кавкаев, Н. Давидян, И. Беришвили, Д. Назаренко, В. Резанцев, Н. Балбошин ҳамда Ш. Морчиладзелар ҳимоя қиладилар. Болгария, Польша, Румыния, Туркия ва бошқа мамлакатларнинг энг кучли полвонлари юксак унвон учун кураш олиб борадилар.

Реклама ва эълонлар

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КИНОФИЛЬМЛАР ПРОКАТИ
ТЕЗ КУНДА
„ТИНЧЛИКНИНГ МАШАҚҚАТЛИ ЙЎЛИ“
НОМЛИ ЯНГИ ҲУЖЖАТЛИ РАНГЛИ ФИЛЬМНИ ОБЛАСТЬ КИНОТЕАТРЛАРИ ЭКРАНЛАРИГА ЧИҚАРАДИ

ФИЛЬМ ИЖОДКОРЛАРИ А. КАЛЕШИН, К. ЛАВРОВ, МИКОША, В. А. КОЧЕТОВ ВА Г. СЕРОВЛАРДИР.

МАРКАЗИЙ ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР СТУДИЯСИНИНГ МАҲСУЛОТИ.

Бу ёрқин публицистик кино асарда КПСС XXIV съездида қабул қилинган буюк Тинчлик программасининг зафарли одимлари, жонажон партиямизнинг инсониятнинг порлоқ келажаги, бахт-саодати учун ҳормай-толмай олиб бораётган мардона кураши, СССРнинг социалистик мамлакатлар ва бошқа давлатлар билан бўлган тинчлик ҳамда дўстлик алоқалари, партия ленинча ташқи сиёсатининг улуғ енгилмас кучи кино тилида мароқли тараннум этилади.

ҲУРМАТЛИ КИНО ШИНАВАНДАЛАРИ, БУ ФИЛЬМНИ АЛБАТТА ТОМОША ҚИЛИНГ!

ТВ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.00 — МОСКВА. 16.55 — Молдавия Компартияси Марказий Комитети ва Молдавия ССР Олий Советининг Молдавия ССР ва Молдавия Коммунистик партияси ташкил топган куннинг 50 йиллигига бағишланган тантанали мажлиси. 00.05 — **«Вақт».** ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 11.00 — ТОШКЕНТ. 11.15 — Ҳужжатли фильм. 11.30 — Ўқув кўрсатуви. 12.00 — **Биров келди, эшикни очинг** (бадиий фильм). 16.40 — «Ёшлик» студияси кўрсатади. 19.15 — «Рус тили». 19.50 — **«Ахборот».** 20.05 — Республика нашриётлари — юбилейга. 20.35 — **«Ахборот».** 20.55 — **Пахтазор — мардлар майдони** — 22.00 — **Қизил альпинистлар** (бадиий фильмининг 10-серияси). 22.25 — Актёрлар ва роллар. Обид Толипов. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — ТОШКЕНТ. 19.15 — **Жўра саркор** (бадиий фильм). 20.20 — Классик музика саҳифаларида 21.00 — Тошкент янгиликлари. 21.15 — Тошкент ва тошкентликлар. 21.55 — **Юнус Ражабий** (ҳужжатли фильм).

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 11/X да **Абу Райҳон Беруний,** 12/X да **Бой ила хизматчи,** 13/X да **Бой ила хизматчи** (кундузи), **Самандар** (кечқурун).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 11/X да **Ужарлар,** 12/X да **Жоним фидо,** 13/X да **Олифта** (кундуз соат 12.00 ва кеч 7 яримда).

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **ЮРИЙ ДУРОВ** иштирокида **«ДЎСТЛИК ҚАНОТИДА»** цирк томошалари.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Тоннель охиридаги ёруғлик — «ЎЗБЕКИСТОН», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», САНЪАТ САРОЙИ, «МОСКВА», «ЧАЙКА», «СПУТНИК», «НУКУС», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» ((кундуз ва кечқурун), «ДРУЖБА» (тоқ соатларда).

Шпессарт қалъасидаги шарпалар; Шпессартдаги ажойиб вақтлар — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (14.00, 20.00).

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Микробиология бўлими дирекцияси, партия ташкилоти, маҳаллий комитети микробиология лабораториясининг мудири, биология фанлари доктори М. И. Мавлонийга онаси
Робия ШОМАҲМУДОВАнинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

ДАВОМСИЗ МАШҚЛАР

ҚУЙИ ФИЗКУЛЬТУРА ТАШКИЛОТЛАРИДА

Ўқув-спорт бўлимида терилиб турган ранг-баранг кубоклар товланиб кўзга ташланади. Уларни қўлга киритгунча спортчилар озмунча тер тўкишмаган. Катта донрада ўтказилаётган мусобақаларнинг ҳаммасида «Сплав» спорт клуби аъзолари актив иштирок этиб, мана шу совринларга сазовор бўлишган.

Яқинда Чирчиқ шаҳар спортчиларининг спартакиадаси бўлиб ўтди. Ўнлаб коллективлар спортнинг саккиз тури бўйича спартакиада ғолиби бўлиш учун курашдилар. Омад металлургларга кулиб боқди. Улар спартакиадага олдиндан пухта ҳозирлик кўрган ҳолда келган эдилар. Шу боисдан ҳам барча учрашувларда муваффақият қозониб, биринчи ўринни эгалладилар.

Металлургия саноати ишчи-хизматчилари касаба союзлари область комитети ўтказган спартакиада ҳам кескин спорт кураши билан ўтди. Спортнинг саккиз тури бўйича мусобақалашган «Сплав» спортчилари барча коллективларни ортда қолдириб, шоҳсупанинг энг юқори поғонасидан ўрин олдилар. Область спорт клублари мусобақасида эса металлурглар «Старт» спортчиларидан кейин иккинчи ўринни эгалладилар.

Ўзбекистон қаттиқ қотишмали ва иссиққа чидамли металлар комбинатининг «Сплав» спорт клубида ҳозир 17 секция ишлаб турибди. 1800 дан ортиқ физкультурачи спортнинг ўзлари севган турлари билан шуғулланмоқдалар. Ишдан кейин стадион ва спорт майдончалари ишчилар билан гавжум бўлади. Улар спорт билан шуғулланиб чиниқмоқдалар, мусобақаларда қатнашиб зафар қучмоқдалар.

Ҳар шанба ва якшанба кунлари комбинат стадиони физкультура ва спорт шинавандалари билан яна ҳам гавжумлашиб кетади. Металлурглар бу ерга ГТО нормасини топширгани келишади. Кейинги ойларда 330 ишчи ГТО нишондори бўлди. Улардан 65 киши олтин нишонга сазовор бўлди.

— Йил бошида қабул қилинган социалистик мажбурият бўйича биз уч спорт мастери, қирқ мастерликка кандидат, уч юз олтмиш оммавий разрядли спортчи тайёрлашимиз керак эди, — дейди клубнинг ўқув-спорт бўлими мудири Леонид Вартанович Маркарян. — Ўтган ойларда биз бу мажбуриятимизни ортиғи билан адо этиб қўйдик. Юбилей йилида велосипедчи Александр Жарков халқаро классдаги СССР спорт мастери нормативини бажарди. Тўрт киши СССР спорт мастери, қирқ олти киши разрядли спортчи бўлди.

Спорт секцияларига аъзо бўлган ишчиларнинг кўпчилиги область, республика ва мамлакат терма командаларига аъзодирлар. Велосипедчи Александр Жарков мамлакат терма командаси составида бир неча халқаро мусобақаларда қатнашиб, совриндор бўлди. Михаил Жадеев, Евгений Касимовский, Евгений Зайцев, Анатолий Мельников ҳам Александр билан бир сафда туриб совет спорти шарафини ҳимоя қилдилар.

Евгений Гегель, эса эшкак эшиш спортига меҳр қўйган. Клубнинг 50 қайиқ сиғадиган ўз базаси бор. Кўплаб спортчилар эшкак эшиш ва каноэ бўйича шуғулланмоқдалар. Евгений клубнинг энг эпчил спортчиларидан бўлгани учун ҳам СССР терма командасига қабул қилинган.

3-цех слесари Сергей Цапьковни сиз кўпгина мусобақаларда кўргансиз. У енгил атлетика бўйича республика терма командасига аъзо. Республикалараро ўтказилаётган баҳсларда энг олдин унинг номи чиқади. Мусобақалар давомида Сергей СССР спорт мастерлигига номзод нормативини бажарди.

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллигига бағишлаб ўтказилаётган корхона спортчиларининг спартакиадасида номдор спортчилар ҳам актив қатнашмоқдалар. 8-цех коллективи уч йилдан бери спартакиада ғолиби бўлиб келмоқда. Цехда спорт ишлари намунали йўлга қўйилган. Цех бошлиғи Владимир Сеиннинг ўзи спортни жон-дили билан севади. Владимир комбинат футбол командасининг дарвозабони. У бошқа ишчиларни ҳам ўзи билан бирга катта спорт даврасн сари бошламоқда.

Мусобақалар давомида янги рекордлар, донгдор спортчилар туғилмоқда. Кейинги йилларда СССР спорт мастери унвонига сазовор бўлганлар сони ўн саккиз кишига етди. Юздан ортиқ спортчи эса мастерликка номзоддир. Барча спортчиларнинг етмиш проценти оммавий разрядга эга. Саккиз юз эллик киши ишлаб чиқариш гимнастикаси билан шуғулланмоқда. Клуб тренерлари ва инструкторлари бевосита цехларга бириктиб қўйилган. Улар ишчилар орасида физкультура ва спортни оммалаштириб, мусобақалар кўламини ой сайин кенгайтирмоқдалар. Бундан ташқари клуб шаҳардаги учта ўрта мактабни ҳам ўз оталиғига олган. Олти юз ўқувчи клуб инструкторлари ва тренерлари ёрдамида спорт билан кенг кўламда шуғулланмоқда.

Ҳозир комбинат йигирма минг ўринли ўз стадионига эга. Стадиондаги футбол майдони, резинобитум қопланган енгил атлетика йўлкалари, қўл тўпи ўйналадиган кичик майдон, ёзги майдончалар, спорт зали — ҳамма-ҳаммаси ишчилар ихтиёрида. Бу йил суви иситиладиган, учта сузиш полосасига эга бўлган сув ҳавзаси жадал суръатлар билан қурилмоқда. Келаси йилда бу ҳавза фойдаланишга топширилгач, йил бўйи сузувчилар мусобақаси ҳам бўлиб туради.

Ж. НОСИРОВ,
Чирчиқ шаҳри.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ
Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана и облисполкома
БИЗНИНГ АДРЕС: 700029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26. ТЕЛЕФОНЛАР: Эълонлар — 338142, коммутатор — 330249 дан 330258 гача.
Р—02793. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс 64634 А—2650. ХП